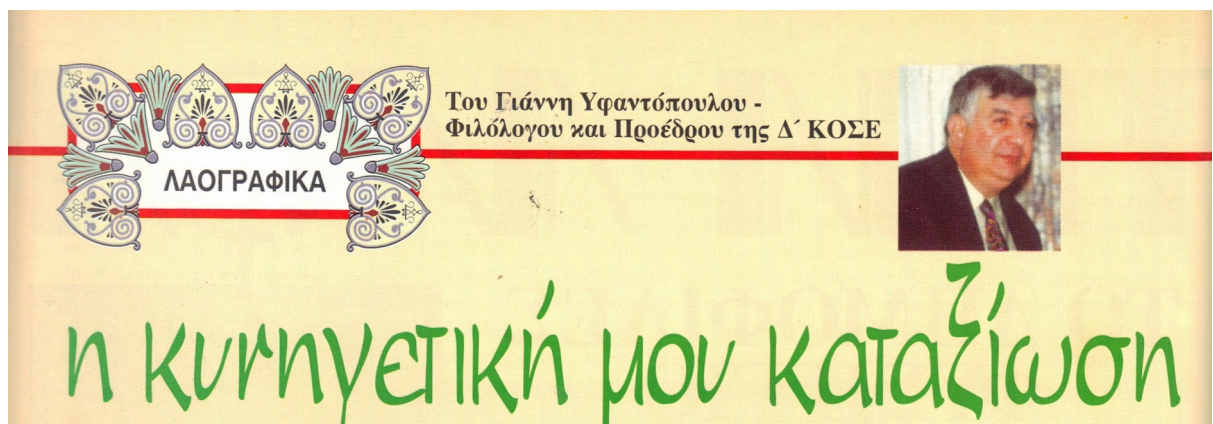

Η ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ ΜΟΥ ΚΑΤΑΞΙΩΣΗ

Του Γιάννη Υφαντόπουλου - Φιλόλογου και Προέδρου της Δ" ΚΟΣΕ

-Κότες μου, κοτούλες μου. Αχ, μωρή έρμη! Αχ, μωρή μαγκούφα! Το κεφάλι σου να φας. Κακό ψόφο να' χεις, φώναζε απεγνωσμένα, ένα απόγευμα στα τέλη Ιουλίου του 1961, η Θεια- Μαρούσιω, η γειτόνισσά μου, εβδομήντα οκτώ χρονών τότε, ανακοινώνοντας συγχρόνως - μ' αυτόν τον τρόπο - στη μικρή μας γειτονιά ότι η κυρά Μαριώ, η αλεπού, είχε κάνει ολέθρια έφοδο στο κοτέτσι της.

Έξι κότες, συνολικά, ήταν η συγκομιδή της αλεπούς. Δύο απ' αυτές, ήταν μεγάλες κότες και οι τέσσερις ήταν πουλάδες, πρώιμα κοτόπουλα εκείνης της χρονιάς. Και τις είχε μεταφέρει όλες στη φωλιά της η αφιλότιμη, εκτός από μια πουλάδα που τη βρήκαν ψόφια και μισοφαγωμένη μέσα στα καλαμπόκια τους - το βράδυ της ίδιας μέρας - τα δύο εγγόνια της Θεια-Μαρούσιως, ο Δημήτρης και ο Χριστόφορος Ζηνέλης, δάσκαλοι και οι δύο σήμερα.

Οι φωνές, που γενικεύτηκαν, και ο σαματάς, που έγινε στη γειτονιά μας, φόβισαν την αλεπού και δεν ολοκλήρωσε τη μεταφορά της λείας της. Τι πέντε τι έξι κότες! Το ίδιο ήταν. Η μέρα είχε πάει πολύ καλά γι' αυτήν και τα μικρά της.

Στο μεταξύ, νύχτωσε για τα καλά και, αφού μαζευτήκαμε στο σπίτι μας, ανάψαμε τις λάμπες πετρελαίου και τα λαδοφάναρα, γιατί μ' αυτά βλέπαμε τα βράδια, μιας και το ηλεκτρικό ρεύμα δεν είχε έρθει ακόμη στο χωριό μας.

Απαρηγόρητη η Θεια-Μαρούσιω, μοιρολογούσε συνέχεια και καταριόταν την αλεπού για τις κότες και τις πουλάδες που έχασε. Μ' αυτές περνούσε - τώρα στα γεράματά της - τη μέρα της. Τις τάιζε, τις φρόντιζε και μιλούσε μαζί τους. Την ίδια αγάπη για τα πουλερικά έτρεφε και ο γέροντάς της, ο μπάρμπα-Δημήτρης που είχε και τη συνήθεια να μιμείται - με τη φωνή του - και να κοροϊδεύει τα μικρά κοκόρια, όταν εκείνα δειλά - δειλά και με βραχνή - συνήθως - φωνή άρχισαν να λαλούν και να συναγωνίζονται στο λάλημα το ένα με το άλλο. Η κουβέντα μας τη βραδιά εκείνη σ' όλα τα σπίτια της γειτονιάς μας ήταν για το πάθημα της Θεια-Μαρούσιως.

Ήταν να μη γλυκαθεί, να μην κάνει την αρχή, είπε ο πατέρας μου. Τώρα, δε θα αφήσει ούτε φτερό στη γειτονιά.

-Ε, και δεν της στήνουμε καρτέρι να τη σκοτώσουμε, του απάντησα, εννοώντας προφανώς ότι εγώ είχα την πρόθεση να αναλάβω αυτό το εγχείρημα.

Κατάλαβε ο πατέρας μου τη σκέψη μου και μου απάντησε:

-Βγάλ' το αυτό απ' το μυαλό σου. Εσύ από τα δεκατέσσερα σου χρόνια δεν μπορείς να κάνεις ό,τι κάνουν οι μεγάλοι και καταξιωμένοι κυνηγοί.

Πρέπει ωστόσο να ομολογήσω ότι με το μονόκαννο το 16άρι που έφερε ο πατέρας μου, όταν ήρθε από την Αμερική, δοκίμασα να ρίξω μια φορά στα δώδεκα χρόνια μου κι έφαγα τέτοια κλωτσιά που πήγε να μου φύγει το όπλο απ' τα χέρια κι εγώ να γυρίσω ανάποδα.

Στα βράχια και τις σπηλιές κάτω από τα έλατα που διακρίνονται είχε τη φωλιά της η κυρά Μαριώ, η αλεπού, που τελικά "έφαγε το κεφάλι της".

Στα δυο χρόνια, που πέρασαν από τότε, δεν έκανα άλλη απόπειρα. Πίστευα, όμως, ότι τώρα είχα την κατάλληλη ηλικία να αρχίσω τις κυνηγετικές δραστηριότητες, οι οποίες θα με καταξίωναν ως κυνηγό στη μικρή κοινωνία του χωριού μας.

Η

περίπτωση της αλεπούς ήταν

ό,τι πιο κατάλληλο περίμενα και τα πράγματα, όπως ήρθαν, με δικαίωσαν απόλυτα. Δεν είπα λέξη στον πατέρα μου, όταν εκείνος διαβάζοντας τη σκέψη μου και τις προθέσεις μου,

Το μονόκαννο 16άρι που σκότωσα την κυρά Μαριώ και καταξιώθηκα σαν κυνηγός.

Διακρίνονται επίσης μπαρούτια και σύνεργα γόμωσης φυσιγγίων της εποχής εκείνης.

αρνήθηκε να μου δώσει το όπλο, για να στήσω καρτέρι στην αλεπού. Ότι είπε, ήταν νόμος για μένα.

Την επόμενη ημέρα - θυμάμαι - ήρθε η σειρά μας, η “αράδα” μας, όπως λέγαμε, να ποτίσουμε το χωράφι μας στο χωριό, γύρω από το σπίτι μας. Την εργασία αυτή ανέλαβε ο πατέρας μου και η μητέρα μου. Εγώ πήγα πρωί - πρωί να ποτίσω τους κήπους μας στην Κάτω Βρύση και να μαζέψω φασολάκια και κολοκύθια, για να τα μαγειρέψει η μάνα μου.

Η σκέψη μου, όμως, ενώ πότιζα, διαρκώς ήταν στην αλεπού και στο όπλο. Δεν ήταν δυνατό, συλλογιζόμουν, να μην έρθει η κυρά Μαριώ και στις δικές μας κότες, τις οποίες - κατά συνήθεια - αφήναμε ελεύθερες να гуρίζουν μέσα στα καλαμπόκια, μέχρι να αρχίσουν να φαίνονται οι πρώτες μαύρες ρόγες στα σταφύλια. Τότε αναγκαστικά και μέχρι να τελειώσουμε τον τρύγο, τις κλείναμε, γιατί δεν άφηναν “σταφύλι για σταφύλι”, όπως συνηθίζαμε να λέμε.

Όταν ήρθε το μεσημέρι, μαζευτήκαμε όλοι στο σπίτι να φάμε και να πάρουμε - στη συνέχεια - και έναν υπνάκο.

Ο μακαρίτης ο πατέρας μου ήθελε να στρώνουμε μια κουρελού στο κάτω μπαλκόνι του σπιτιού μας, που είχε ίσκιο, και να τρώμε σ’ αυτό το μέρος πάνω σε ένα στρογγυλό χαμηλό τραπέζι (σοφρά το λέγαμε το τραπέζι αυτό).

Εκεί, ξαπλωμένος έπαιρνε και το μεσημεριανό του ύπνο “για να ισιώσει το κόκαλό του”, όπως έλεγε.

Η μάνα μου κι εγώ πηγαίναμε - για ύπνο - στα δωμάτιά μας.

Έτσι έγινε και τη μέρα εκείνη, το μεσημέρι, δηλαδή της επόμενης ημέρας από τότε που η κυρά Μαριώ, η αλεπού έκανε την έφοδό της στις κότες της Θεια-Μαρούσιως.

“Όταν ακούς το κακό στη γειτονιά σου, περίμενέ το και στη γωνιά σου” λέει μία παροιμία του θυμόσοφου λαού μας, που επαληθεύτηκε απόλυτα στην περίπτωση μας.

Δεν προλάβαμε καλά - καλά να αποκοιμηθούμε και η δυνατή φωνή του πατέρα μου τάραξε τη γειτονιά και μας έκανε να πεταχτούμε όρθιοι.

-Πάει η κότα η ζάρκη (χωρίς φτερά στο λαιμό). Την πήρε η αλεπού. Την πήρε, σας λέω. Την είδα μέσα στα καλαμπόκια την ώρα που την άρπαξε. Άκουσα και το σκούξιμο της κότας.

Μ’ αυτό το μονόκανο και με φυσίγγια γεμισμένα με αυτά τα μπαρούτια η κυρά Μαριώ, η αλεπού “βρήκε κακό θάνατο. Ήταν τέλη Ιουλίου 1961.

Μόλις άκουσε τα λόγια αυτά ο συνομήλικος, συμμαθητής και επιστήθιος παιδικός μου φίλος Χριστόφορος Ζηνέλης έτρεξε προς την Κάτω Βρύση, δηλαδή προς τα εκεί, όπου -

κατά πάσα πιθανότητα - θα κατευθυνόταν η αλεπού, κουβαλώντας στο στόμα της τη μεγάλη και βαριά κότα, η οποία - πρέπει να σημειωθεί - την έκανε να βαδίζει αργά. Ο Χριστόφορος, δάσκαλος στο επάγγελμα, πενηντάρης και αυτός σήμερα, ήταν ο πιο γρήγορος απ' όλα τα παιδιά της γειτονιάς μας. Σωστό ελάφι! Έτσι και τότε, τρέχοντας πρόλαβε την αλεπού και την ώρα που εκείνη πήγαινε να πεδήσει έναν τοίχο σε μία πεζούλα για να κρυφτεί - στη συνέχεια - στα βάτα και στα χορτάρια - της πάτησε την ουρά.

Γύρισε εκείνη να τον δαγκώσει και άφησε την κότα, που ήταν ακόμη ζωντανή. Αμέσως ο Χριστόφορος άρπαξε την κότα, που είχε μόνο μία πληγή στη ράχη της από τα δόντια της αλεπούς και της έλειπαν, όπως ήταν φυσικό, πολλά φτερά. Η κυρά Μαριώ, πεδώντας στο ρέμα της Κάτω Βρύσης, εξαφανίστηκε.

Όσο για μένα, εκείνο που θυμάμαι είναι ότι, χωρίς να πω λέξη, φόρεσα όπως - όπως ένα παντελόνι και, πατώντας τα πάνινα παπούτσια μου, τις Ελβιέλες, όπως τα λέγαμε, ξεκρέμασα το όπλο, πήρα βιαστικά 2-3 φυσίγγια με χοντρά σκάγια και μέσα από τα καλαμπόκια - γιατί ήταν ο πιο σύντομος δρόμος - κατευθύνθηκα προς την Κάτω Βρύση, χωρίς να λογαριάζω τις τσουκνίδες που, καθώς περνούσα, μου είχαν κατακάψει τα γυμνά χέρια, μιας και πάνω από τη μέση φορούσα μόνο ένα αθλητικό φανελάκι. Συνάντησα το Χριστόφορο, καθώς ερχόταν απ' το μονοπάτι, για να μας φέρει την κότα στο σπίτι. Ήρθαν στο μεταξύ στο ίδιο μέρος ο αδελφός του ο μεγαλύτερος, ο Δημήτρης, και ο συνομήλικός μας, γείτονας και φίλος Παναγιώτης Κατσίκας, που πολύ νέος - πριν λίγα χρόνια - έφυγε για πάντα από κοντά μας.

Όλοι μαζί τώρα, επιστρέφοντας από την Κάτω Βρύση στο Ζηνελείκο το σπίτι, σχολιάζαμε το γεγονός και επαινούσαμε το Χριστόφορο για το κατόρθωμά του.

Είχα βέβαια απ' την αρχή γεμίσει το όπλο με ένα ζάρι φυσίγγι, που είχε μέσα άκαπνη μπαρούτη Μυλλερίτ (MUL- LERITE) Βελγίου. Εισαγωγέας της μπαρούτης και κατασκευαστής των φυσιγγίων αυτών ήταν ο Γ. Μπούσουλας που διατηρούσε τότε (1961) κατάστημα κυνηγετικών ειδών στην πλατεία Αγίων Θεοδώρων στην Αθήνα.

Ένα "διάνεμα", όπως λέμε στην κυνηγετική μας γλώσσα, μέσα σ' ένα μικρό λαγκάδι, που ήταν γεμάτο τσουκνίδες και άλλα αγκάθια και χορτάρια, μας έκανε να σταματήσουμε απότομα και τα βήματά μας και την κουβέντα μας. **Μπροστά πήγαινα εγώ με το ντουφέκι.** Με μια κίνηση του χεριού μου, όταν είδα τα χορτάρια να κινούνται ασυνήθιστα δεξιά - αριστερά (γιατί κάτι περνούσε ανάμεσά τους και τα παραμέριζε), έδωσα στους φίλους μου να καταλάβουν ότι και εγώ είχα αντιληφθεί ό,τι - ενδεχόμενα - είδαν κι εκείνοι.

Η κυρά Μαριώ, σαν να ήταν μεθυσμένη, επέστρεφε γρήγορα - γρήγορα στον τόπο, όπου είχε αρπάξει τη ζάρκη κότα μας.

Ορατότητα δεν είχα καθόλου, γιατί οι τσουκνίδες, τα αγκάθια, τα βάτα, τα χορτάρια και οι άφθονες κρانيές που υπήρχαν στο μικρό λαγκάδι έκρυβαν τελείως την αλεπού, καθώς προχωρούσε βιαστικά προς το χωράφι μας.

Τα μπαρούτια και τα σύνεργα γόμωσης φυσιγγίων την εποχή εκείνη (1961) και λίγο αργότερα.

Το μοναδικό καθαρό μέρος - λιγότερο από ένα μέτρο ήταν το μικρό μονοπάτι, το οποίο ήταν και αυτή, η αλεπού, υποχρεωμένη να το διασχίσει κάθετα. Σήκωσα το όπλο, περιμένοντας να δω τι θα φαινόταν στο μονοπάτι. Με πολύ μεγάλη ταχύτητα και επιδεξιότητα που ακόμη και σήμερα, όταν θυμάμαι το περιστατικό αυτό, με κάνει να

παραξενεύομαι, αστραπιαία θα έλεγα, μόλις εμφανίστηκε στο καθαρό μέρος η αλεπού, πάτησα τη σκανδάλη του ντουφεκιού.

Μπαμ! ακούστηκε και είδαμε όλοι έκπληκτοι ένα ανάποδο πήδημα και τίναγμα της αλεπούς σχεδόν ένα μέτρο ψηλά από το έδαφος. Την πήρε η κατηφόρα και, κατρακυλώντας καμιά τριανταριά μέτρα μέσα στο λαγκάδι, σταμάτησε - για λίγο - σε ένα μέρος κάπως καθαρό. Όταν - στη συνέχεια - προσπάθησε να φύγει, διαπιστώσαμε ότι είχε σπασμένα και τα δυο πισινά της πόδια και ήταν χτυπημένη στην κοιλιά.

Γέμισα αμέσως το όπλο. Αυτή τη φορά έβαλα ένα 4άρι φυσίγγι, γεμισμένο με μπαρούτη Βέλοξ (VELOX) Τσεχοσλοβακίας σε μαυροκόκκινο κάλυκα. Τα φυσίγγια αυτά, που είναι ιδιαίτερα γνωστά για την ποιότητά τους σε μας τους μεγαλύτερους στην ηλικία κυνηγούς, κατασκεύαζε και διακινούσε τότε σε όλη την Ελλάδα το κατάστημα κυνηγετικών ειδών του Γεωργίου Φαρμάκη που υπήρχε στην οδό Χαλκοκονδύλη στην Αθήνα.

Της έριξα και δεύτερη ντουφεκιά, σημαδεύοντας την στο κεφάλι. Αυτή τη φορά έμεινε στον τόπο. Δεν πρόλαβε να κάνει ούτε την παραμικρή κίνηση.

-Μπράβο σου, Γιάννη! Μπράβο, φώναξαν με μια φωνή ο Χριστόφορος, ο Δημήτρης και ο Παναγιώτης, που έδειχναν έκπληξη και ικανοποίηση συγχρόνως για ό,τι είχε συμβεί.

-Τι γίνεται εκεί; Ποιος ντουφεκάζει, ρώτησε από το μπαλκόνι, που βρισκόταν, ο πατέρας μου.

Πρέπει ωστόσο να σημειώσουμε ότι μέχρι τη στιγμή εκείνη δεν είχε καν καταλάβει ούτε το παραμικρό, ούτε για τις δικές μου ενέργειες ούτε για το κατόρθωμα του Χριστόφορου, που άρπαξε τη ζάρκη κότα μας, κυριολεκτικά, απ' της αλεπούς το στόμα.

-Ο Γιάννης, μπαρμπα-Μήτσο, τη σκότωσε την αλεπού, του απάντησε με δυνατή φωνή κάποιο παιδί απ' την παρέα μας.

-Τι έκανε, λέει, πρόφθασε να πει, σαν να μην πίστευε αυτό που άκουσε.

Με το άκουσμα, όμως, των δύο πυροβολισμών και τις φωνές μας έτρεξαν προς το μέρος μας οι αδελφές του Χριστόφορου και του Δημήτρη, Πηνελόπη και Μαρούσιω, η Θεια-Χαρίκλη, η μάνα τους και δυο εργάτες που είχαν για ξύλα εκείνη την ημέρα, ο Κώστας ο Βαστάκης απ' την Καστανούλα (που είναι συνοικισμός του χωριού μας) και ο Νίκος ο Κουτσοδήμας (Καντέλα τον λέγαμε) απ' τον Τόρνο, γαμπρός του χωριού μας. Είδαν με τα μάτια τους όλοι και άκουσαν τι είχε συμβεί.

Ο Κώστας ο Βαστάκης μου ζήτησε να του δώσω την αλεπού, να της κόψει τα πόδια και την ουρά και να τα πάει στα Χάνια στον Τάκη τον Μπαλτά που - κατά γενική ομολογία - λογαριαζόταν τότε ως ένας από τους πιο μεγάλους κυνηγούς της περιοχής μας.

Αυτός, με τη σειρά του, μαζί με άλλα πόδια και ουρές επιβλαβών ζώων, θα τα πήγαινε στο Δασαρχείο, στο Καρπενήσι, και θα εισέπραττε τη σχετική επικήρυξη για τα επιβλαβή ζώα, που δεν ήταν καθόλου ευκαταφρόνητη, για εκείνη την εποχή.

Σχηματίσαμε - στη συνέχεια - ολόκληρη πομπή, καθώς πήραμε το δρόμο της επιστροφής - καμιά ογδονταριά μέτρα - μέχρι να 'ρθούμε στη γειτονιά μας.

Μπροστά πήγαινα εγώ, με εμφάνιση για γέλια, κρατώντας με το ένα χέρι το όπλο και με το άλλο το παντελόνι για να μη μου πέσει. Πίσω μου ερχόταν ο Χριστόφορος, με την κότα στα χέρια, και στη συνέχεια ο Κώστας Βαστάκης, σέρνοντας την αλεπού. Ύστερα ακολουθούσαν οι άλλοι. Πρώτα - πρώτα ήρθαμε στο κατώγι της Θεια-Μαρούσιως, δίπλα απ' το κοτέτσι της, εκεί ακριβώς που το προηγούμενο βράδυ η κυρά Μαριώ είχε αρπάξει έξι κότες.

Πρώτος και καλύτερος, όπως λέμε, ο μπάρμπα-Δημήτρης ήρθε και είδε την αλεπού. Του διηγηθήκαμε τα καθέκαστα με το "νι" και με το "σίγμα". Εκείνος γεμάτος ικανοποίηση πήρε ένα ξύλο και χτυπώντας την αλεπού στο κεφάλι και στο σώμα - έτσι συμβολικά - της είπε:

-Καλά να πάθεις! Θέλεις, τώρα, άλλες κότες να φας; Αυτό σου ταίριαζε. "Οφθαλμών αντί οφθαλμού".

Έφτασε στο μεταξύ, κουτσαίνοντας, και η θεια-Μαρούσιω, η γριά του, κρατώντας ένα καφεκούτι για να με φιλέψει λίγη ζάχαρη και καφέ ανακατωμένα, έτσι - χωρίς νερό - όπως ήταν. Αυτή τη συνήθεια την είχε πάντοτε η καλόκαρδη γερόντισσα.

Μου έδωσε και ένα μεγάλο πατρινό λουκούμι, απ' αυτά που της είχε φέρει ο γιος της, ο Στάθης, που υπηρετούσε τότε ως δάσκαλος στο Αγρίνιο. Δεν μπορούσα να αρνηθώ. Η στιγμή ήταν μεγάλη για μένα. Μου φαινόταν ότι είχα ψηλώσει άλλο ένα μπόι και καμάρωνα "σαν γύφτικο σκεπάρνι", όπως λέγαμε, καθώς έβλεπα όλη τη γειτονιά μου να με κοιτάζει με θαυμασμό και ευγνωμοσύνη συγχρόνως για το κατόρθωμά μου. Στη συνέχεια, όλη η πομπή κατευθύνθηκε - ανηφορίζοντας - προς το δικό μου σπίτι. Τώρα, μπροστά πήγαινε ο Χριστόφορος, κρατώντας την κότα, που για άλλα τρία χρόνια, αφού την περιποιήθηκε ο πατέρας μου και της έβαλε αλοιφές και σκόνες, μας έκανε άφθονα αυγά και στο τέλος, όταν τη σφάζαμε, μας έδωσε μια πολύ νόστιμη σούπα, από εκείνες που συνηθίζαμε να κάνουμε στο χωριό μας.

Μετά το Χριστόφορο ακολουθούσα εγώ, κρατώντας το ντουφέκι, νικητής και τροπαιούχος! Ο Κώστας ο Βαστάκης, με την αλεπού ήταν μετά από μένα και στη σειρά έρχονταν οι άλλοι γείτονες, ο ένας πίσω από τον άλλο. Η αυλή μας γέμισε κόσμος και φωνές. Ο Χριστόφορος διηγήθηκε στον πατέρα μου και τη μάνα μου τα καθήκαστα με κάθε λεπτομέρεια. Ο Δημήτρης, ο αδελφός του, τον συμπλήρωνε.

-Μπράβο σας, λεβέντες, είπε μόνο ο γέρος μου και χαμογέλασε γεμάτος ικανοποίηση για το κατόρθωμα και του Χριστόφορου και το δικό μου. Ύστερα ο καθένας μας πήγε στο σπίτι του και στη δουλειά του και ο πατέρας μου άρχισε να περιποιείται την τραυματισμένη κότα, καθαρίζοντας τις πληγές της με οξυζενέ και με ιώδιο. Καθάρισα και εγώ το όπλο και το κρέμασα στη θέση του. Ύστερα ήρθα κοντά στον πατέρα μου, καθώς φρόντιζε την κότα.

-Είδες, πατέρα, τα κατάφερα του είπα, αφού μείναμε μόνοι.

-Ναι, παιδί μου, να προσέχεις, μου απάντησε εκείνος δείχνοντάς μου με τα λόγια του αυτά ότι είχε τη διάθεση να μου επιτρέψει και άλλες κυνηγετικές δραστηριότητες, ύστερα από το κατόρθωμά μου αυτό.

Έτσι καταξιώθηκα ως κυνηγός στη γειτονιά μου πρώτα και στη μικρή κοινωνία του χωριού μου ύστερα, αφού το νέο μαθεύτηκε αμέσως. Ήμουν τότε δεκατεσσάρων χρόνων, καθώς τελείωνε ο Ιούλιος του 1961. Χωρίς καν να περάσουν είκοσι τέσσερις ώρες, η κατάρα της θεια-Μαρούσιως, της γειτόνισσας, να 'χει η κυρά Μαριώ, η αλεπού, "κακό θάνατο, κακό ψόφο" εκπληρώθηκε, δηλαδή "έπιασε", όπως, ως λαός, συνηθίζουμε να λέμε.

Αρχείο και Ψηφιακή Επεξεργασία: Ζαχ. Ζηνέλης

Δημοσιεύτηκε στο Περιοδικό ΚΥΝΗΓΟΣ & ΦΥΣΗ σε δυο συνέχειες τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο 1997